

Collectieve ambitie

Curriculumideologieën

Omschrijving

Wat voor visie hebben jullie als team op het curriculum? In deze opdracht leer je als team de vier curriculum ideologieën kennen en verken je samen in hoeverre iedere ideologie bij jullie past. De opdracht draagt bij het werken aan een collectieve visie en het komen tot kernbegrippen die belangrijk zijn voor het vervolg van het ontwerp.

60 - 90 minuten

4 - 32 personen

Bijlage 1

1A2 vel per groep

Stap 1 - Inlezen

- Vorm groepen van ±4 personen
- Lees allemaal (individueel) 'De 4 curriculum ideologieën'.

Stap 2 - Bespreken

- Bespreek per groep de ideologieën:
  - Hoe denken jullie over de ideologieën?
  - Welke ideologie is het meest wenselijk voor het (her)ontwerp van jullie curriculum?
  - Welke kernbegrippen uit de teksten zijn daarbij voor jullie bepalend?

Stap 3 - Punten verdelen

- Iedere groep krijgt 30 hele punten om te verdelen. Verdeel deze punten over de ideologieën. Doe dit op basis van relevantie voor het (her)ontwerp.
- Maak de puntenverdeling zichtbaar in een staafdiagram (of op een andere manier!).
- Vul jullie visualisatie met de kernbegrippen.

Stap 4 - Presenteren

- Presenteer per groep de visualisatie.
  - Hoe zijn jullie tot de puntenverdeling gekomen?
  - Wat betekent dit voor het (her)ontwerp?

Inzichten

- ❖ De visualisatie is prettig, maar nóg belangrijker zijn het gesprek en de kernbegrippen.
- ❖ Neem hier de tijd voor, zodat je elkaar standpunten leert kennen én een goede basis legt voor het (her)ontwerp.

De 4 curriculum ideologieën

Waar is het curriculum eigenlijk voor nodig? Gaat het om opleiden of om ontplooien? De curriculum-ideologieën zijn de verschillende visies op de functie van het curriculum. We bespreken de vier belangrijkste ideologieën: scholar-academic, social efficiency, learner-centered en social reconstruction.

Scholar-academic

Staat kennis voorop en wil je dat leerlingen vooral liefde voor je vak krijgen? Dan past dat goed bij de 'scholar-academic'-ideologie. De voornaamste doelen van deze ideologie zijn kennisverwerving en de overdracht van het culturele erfgoed versterken.

De onderliggende gedachte van deze ideologie is dat leerlingen zich meer en beter ontwikkelen wanneer ze vooral kennis verwerven binnen de academische disciplines. Een academische discipline is een gemeenschap die rondom een bepaald thema op zoek is naar wat 'waar' is. Denk aan wiskunde en natuurkunde, maar ook aan filosofie en geschiedenis.

Het curriculum heeft hierbij een duidelijke functie: kennis als basis, waarbij de academische disciplines centraal staan. Van docenten wordt verwacht dat ze over veel kennis beschikken en dat ze zich goed thuis voelen in de discipline waarin ze lesgeven.

Deze ideologie kent een lange geschiedenis. De meest relevante denker op dit moment is E.D. Hirsch (2014). Hij stelt: 'Als we willen dat onze kinderen competente lezers, denkers en probleemoplossers zijn, dan hebben ze een rijke en brede achtergrondkennis nodig, waarmee ze deze mentale spieren kunnen oefenen.'

Social efficiency

Volgens de 'social efficiency'-ideologie is het doel van onderwijs om leerlingen op te leiden tot burgers die goed functioneren in de maatschappij. Franklin Bobbitt was een van de grondleggers van deze stroming. De uitspraak 'onderwijs is een vormend proces, vergelijkbaar met het maken van treinrails' geeft duidelijk aan waar deze ideologie voor staat (Bobbitt, 1913, geciteerd in Schiro, 2012).

De aanhangers van deze ideologie kijken naar wat er vanuit de maatschappij nodig is. Daarbij gaat het zowel om vaardigheden rondom burgerschap als om vaardigheden rondom werk. Onderwijs levert daarmee echt een 'product' af: een leerling die alles op de juiste wijze heeft leren doen.

In een curriculum dat vormgegeven is vanuit deze ideologie, wordt uitgegaan van veel instructie en veel activiteiten waarin vaardigheden worden geoefend. De efficiëntie van het leerproces staat voorop.

Learner-centered

In de 'learner-centered' ideologie wordt uitgegaan van de lerende zelf. Scholen moeten daarbij een plek zijn waar je als leerling iets wilt leren, waar je je veilig voelt en waar je je kunt ontwikkelen op je eigen manier. Het hogere doel is de groei van het individu, passend bij de eigen intellectuele, sociale, emotionele en fysieke kenmerken.

Voor de aanhangers van deze ideologie is het belangrijk dat leerlingen zelf betekenis geven aan de kennis die opgebouwd wordt. Dit opbouwen van kennis gebeurt altijd in interactie. Als docent betekent dit dat je een omgeving ontwerpt waarin leerlingen kunnen leren. Dit zie je bijvoorbeeld terug bij de ideeën van Maria Montessori.

Een learner-centered curriculum ziet er daarom anders uit dan een curriculum op basis van de academic-scholar- of van de social efficiency-ideologie. In plaats van een vaste kennisbasis of vaste eisen is er veel meer ruimte om keuzes te maken. Contexten, thema's, omgevingen en eenheden worden vastgelegd, maar met het doel om leerlingen uit te dagen om hierin zelf te ontdekken wat ze willen leren. Het einddoel ligt niet vast, maar wordt gaandeweg door de lerende zelf bepaald. Het gaat er niet zozeer om wat er geleerd wordt, maar vooral dat er geleerd wordt.

De learner-centered ideologie heeft ook een lange geschiedenis. Mede door het opkomen van het (sociaal) constructivisme is er de laatste vijftig jaar meer aandacht voor deze ideologie.

Social reconstruction

Bij de drie ideologieën hierboven ligt de nadruk op 'opbouwen': het opbouwen van kennis, het opbouwen van 'de burger' of het opbouwen van het individu. De 'social reconstruction'-ideologie richt zich juist op repareren. Deze ideologie gaat ervan uit dat de huidige maatschappij niet voor iedereen goed is. Discriminatie en economische achterstanden, maar ook vervuiling en globalisering zorgen ervoor dat er te veel ongelijkheid is. In de toekomst moet dit anders.

Volgens deze ideologie is het doel van onderwijs dan ook het ontwikkelen van een kritische houding ten opzichte van de huidige maatschappij. Daarbij is onderwijs het sociale proces of instrument waarmee de toekomstige maatschappij opnieuw opgebouwd kan worden. Het begrijpen van de maatschappij en omgaan met elkaar zijn daarbij erg belangrijk.

In het curriculum is veel ruimte en aandacht voor discussie, morele dilemma's en het begrijpen van de eigen cultuur. De hoogste opbrengst is dat leerlingen ontdekken hoe zij de maatschappij kunnen verbeteren en zich hier vervolgens ook voor inzetten.

Deze ideologie is sinds de jaren zeventig in opkomst, waarbij Paulo Freire een van de bekendste namen is. De ideologie wordt vaak gevoed vanuit maatschappelijke bewegingen, zoals Black Lives Matter en de klimaatbeweging.